

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของสถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิจัยเชิงพรรณนาด้วยวิธีการสำรวจ (Survey Research Method) และเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร หนองบัวลำภู หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุบลราชธานี และอุดรธานี จำนวน 20 จังหวัด สถานศึกษาจำนวน 322 แห่ง จำแนกเป็น ผู้บริหาร 322 คน ครูผู้สอน 2,678 คน รวมทั้งสิ้น 3,000 คน (สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ออนไลน์. 2562)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2562 คัดเลือกมาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 341 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 37 คน ครูผู้สอน 304 คน

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ที่	จังหวัด	ประชากร		รวม ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		รวม กลุ่มตัวอย่าง
		ผู้บริหาร	ครู		ผู้บริหาร	ครู	
1	กาฬสินธุ์	18	135	153	2	15	17
2	ขอนแก่น	26	199	225	3	23	26
3	ชัยภูมิ	16	124	140	2	14	16
4	นครพนม	12	99	111	1	11	12
5	นครราชสีมา	32	289	321	4	33	37
6	บึงกาฬ	8	53	61	1	6	7
7	บุรีรัมย์	23	189	212	3	21	24
8	มหาสารคาม	13	133	146	2	15	17
9	มุกดาหาร	7	53	60	1	6	7
10	ยโสธร	9	79	88	1	9	10
11	ร้อยเอ็ด	20	193	213	2	22	24
12	เลย	14	90	104	2	10	12
13	ศรีสะเกษ	22	206	228	3	23	26
14	สกลนคร	18	125	143	2	14	16
15	สุรินทร์	17	159	176	2	18	20
16	หนองคาย	9	62	71	1	7	8
17	หนองบัวลำภู	6	59	65	1	7	7
18	อำนาจเจริญ	7	56	63	1	6	7
19	อุดรธานี	20	156	176	2	18	20
20	อุบลราชธานี	25	219	244	3	25	28
รวม		322	2,678	3,000	37	304	341

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกเป็น 7 ด้านคือ

1) ด้านการมีความคิดริเริ่ม 2) ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข 3) ด้านการยอมรับนับถือ 4) ด้านการให้ความช่วยเหลือ 5) ด้านการโน้มน้าวจิตใจ 6) ด้านการประสานงาน และ 7) ด้านการเข้ากับสังคมได้ดี โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความที่กำหนดค่าคะแนนแต่ละข้อเป็น 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1971 : 175 - 176) และมีข้อความทั้งหมด 28 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมาย ของค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการนิเทศภายในของสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนการนิเทศภายใน 2) การปฏิบัติงานนิเทศภายใน 3) การตรวจสอบการนิเทศภายใน 4) การประเมินงานนิเทศภายใน 5) การปรับปรุงแก้ไขการนิเทศภายใน โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความที่กำหนดค่าคะแนนแต่ละข้อเป็น 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1971 : 175 - 176) และมีข้อความทั้งหมด 25 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 5 หมายถึง การนิเทศภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การนิเทศภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การนิเทศภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การนิเทศภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การนิเทศภายในของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา

2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดที่กำหนด ประกอบด้วยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 28 ข้อ และการนิเทศภายในของสถานศึกษา จำนวน 25 ข้อ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขอคำแนะนำและตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ดังนี้ แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 และแบบสอบถามการนิเทศภายในของสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับครูผู้สอนของสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดตราด ที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยได้ค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item - total Correlation) และได้ค่าความเชื่อมั่น โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (C - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202 - 204; อ้างถึงใน สันติบุญภิรมย์, 2557 : 97) ดังนี้

แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีข้อคำถามทั้งหมด 28 ข้อ ด้านการมีความคิดริเริ่ม มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.76 - 0.92 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.87 - 0.99 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ด้านการยอมรับนับถือ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.68 - 0.93 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 ด้านการให้ความช่วยเหลือ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.73 - 0.92 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 ด้านการโน้มน้าวจิตใจ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.77 - 0.91 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 ด้านการประสานงาน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.82 - 0.98 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ด้านการเข้ากับสังคมได้ดี มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.75 - 0.96 และมีค่าความเชื่อมั่น

เท่ากับ 0.95 โดยมีค่าอำนาจจำแนกทั้ง 28 ข้อ อยู่ระหว่าง 0.68 - 0.99 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

แบบสอบถามการนิเทศภายในของสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีข้อคำถามทั้งหมด 25 ข้อ ด้านการวางแผนการนิเทศภายใน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.80 - 0.97 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ด้านการปฏิบัติงานนิเทศภายใน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.00 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1.00 ด้านการตรวจสอบการนิเทศภายใน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.81 - 0.99 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ด้านการประเมินงานนิเทศภายใน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.86 - 0.97 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 ด้านการปรับปรุงแก้ไขการนิเทศภายใน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.93 - 0.97 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 โดยมีค่าอำนาจจำแนกทั้ง 25 ข้อ อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

5. นำแบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 และสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จาก สถานศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และนัดหมายเวลาเพื่อรับแบบสอบถามกลับคืน
3. ได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์ 341 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 100)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับภาวะผู้นำมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับภาวะผู้นำมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับภาวะผู้นำปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีผู้บริหารสถานศึกษามีระดับภาวะผู้นำน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีระดับภาวะผู้นำน้อยที่สุด

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลการนิเทศภายในสถานศึกษา ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 100)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	มีการนิเทศภายในมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	มีการนิเทศภายในมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	มีการนิเทศภายในปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีการนิเทศภายในน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	มีการนิเทศภายในน้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายในสถานศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2553 : 314)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.91 - 1.00	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับมากที่สุด
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 - 0.90	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับมาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 - 0.70	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 - 0.30	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

2.4 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item - objective Congruence : IOC)
2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม
3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (C- Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient Analysis)
2. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)